

УКРАЇНА

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

вул. Шевченка, 34, м. Чернігів, 14013, тел. (046-22) 3-33-37, факс (046-2) 67-57-54, uon_post@cg.gov.ua, код ЄДРПОУ 02147351

24.11.2017 № 05-17/14133

На № _____ від _____

Начальникам відділів освіти
райдержадміністрацій, органів
місцевого самоврядування,
управлінь освіти міських рад,
керівникам закладів обласного
підпорядкування

Щодо Дня пам'яті жертв голодоморів

Відповідно до Указу Президента України від 26 листопада 1998 року № 1310 (із змінами, внесеними Указом від 21 травня 2007 року №431) **25 листопада** цього року в Україні вшановуватиметься **День пам'яті жертв голодоморів**.

На виконання Указу Президента України від 26 листопада 2016 року № 523 «Про заходи у зв'язку з 85-ми роковинами Голодомору 1932 -1933 років в Україні геноциду Українського народу» з метою вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932 - 1933 років в Україні, забезпечення належної організації та проведення у 2017 і 2018 роках заходів у зв'язку з 85-ми роковинами цієї трагедії, місцевим органам управління освітою забезпечити виконання зазначених завдань, а саме:

- проведення 25 листопада жалобних заходів, церемоній покладання вінків та квіткових композицій до місць поховань жертв голодоморів, пам'ятних знаків, запалення свічок, лампадок тощо;

- оголошення о 16:00 годині хвилини мовчання на вшанування пам'яті жертв геноциду Українського народу - Голодомору 1932 - 1933 років, голодоморів 1921 - 1922, 1946 - 1947 років в Україні та проведення Загальноукраїнської акції «Засвіти свічку»;

- організації в закладах освіти тематичних виставок, презентацій, лекцій, інших заходів, перегляд документальних фільмів, художніх творів, відео-, фото- та інших документів. При плануванні заходів у 2017 році пропонуємо також особливу увагу звернути на тему «Голодомор - помста за свободу, помста за революцію»;

- проведення виставок, презентацій документів, їх копій, фото- і відеоматеріалів, друкованої продукції, оновлення в музейних закладах

діючих тематичних експозицій про геноцид Українського народу 1932-1933 років, голодомори 1921-1922 років та 1946-1947 років;

- приспущення 25 листопада на будівлях закладів освіти Державного Прапора України з траурною стрічкою;

Необхідно врахувати, що заходи із вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932 - 1933 років в Україні в листопаді 2017 року варто розглядати як початок широкомасштабної кампанії, розрахованої на 2017-2018 роки і спрямованої, зокрема, на міжнародне визнання Голодомору, під загальним гаслом «Україна пам'ятає: світ визнає!».

Тому під час формування змісту заходів слід доносити інформацію про таке:

- базуючись на положеннях Закону України «Про Голодомор 1932-1933 років в Україні» акцентувати увагу на незаперечності факту, що Голодомор 1932-1933 років був геноцидом Українського народу, організованим комуністичною владою з метою його підкорення;

- через насильницьке вилучення продовольства, блокаду сіл та районів, заборону виїзду за межі охопленої голодом України, згортання сільської торгівлі, репресії щодо незгодних тоталітарна система створила для українців життєві умови, розраховані на їхнє фізичне знищення. Така політика режиму злочин проти людяності, який відповідає Конвенції ООН від 09 грудня 1948 року про запобігання злочину геноциду і покарання за нього;

- Голодомор став реакцією комуністичного режиму на відродження нашим народом власної держави, національної ідентичності та культурно-духовне піднесення часів Української революції 1917-1921 років. Ця переломна епоха повернула нашу батьківщину на мапу світу. Український національний рух більшовики розглядали як найбільшу загрозу існуванню СРСР;

- у 1920-х роках московський більшовицький режим в Україні зміцнював свої позиції, але йому не вдавалося придушити спротив українців. У культурі опір мобілізувало гасло Миколи Хвильового «Геть від Москви»; в науці теорія спростування єдності української і російської економіки та розширення прав господарювання України Михайла Волобуєва. Через те, що українізація вийшла далеко за заплановані режимом рамки, народну пам'ять збуджували спогади про УНР як політичну альтернативу більшовицькому режиму;

- на початку 1930-х комуністичне керівництво чітко усвідомило хиткість свого становища в Україні і ризики національного виступу українства;

- тоталітарний режим розглядав українську культурну еліту й економічно незалежне та національно свідоме селянство як серйозну загрозу свого існування;

- за спроби українців відстояти особисту свободу їх звинуватили в підготовці антикомуністичного повстання навесні 1933 року та вдалися до голодного терору;

- стихійний спротив селянства комуністична влада використала як виправдання вбивства голодом.

Голодомор став можливим ще й тому, що українці не зуміли втримати власної держави в ході революції 1917-1921 років.

Сьогодні Україна продовжує боротьбу за свободу та власну ідентичність. Пам'ять про Голодомор - невід'ємний елемент української ідентичності і запорука не повторення злочинів комуністичного режиму, організатори яких нині реабілітуються в країні-агресорі - Російській Федерації.

До листа також додається коротка історична довідка, підготовлена Українським інститутом національної пам'яті.

Інформацію про проведену роботу у зв'язку з Днем пам'яті жертв голодоморів просимо надіслати на електронну адресу Управління освіти і науки обласної державної адміністрації **до 27 грудня 2017 року**.

Додаток на 3 арк. в 1 прим.

В. о. начальника Управління

О.Ю. Соронович